

LIITE 1

Suomen Ampumaurheiluliiton lausunto koskien ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien säädösten muuttamista, B-osa

B)Yksityiskohtaisemmat selvitykset, perustelut ja kommentit

Suomen Ampumaurheiluliitosta ja ampumaharrastuksesta

Suomen Ampumaurheiluliitto on ampumaurheilun keskusjärjestö ja sen alaisuudessa koko maassa toimii 314 seuraa ja noin 35.000 urheiluampujaa. Ampumaurheiluliitto on mm. Kansainvälisen Ampumaurheiluliiton (ISSF) jäsen ja liittomme kautta osallistutaan sekä Olympia- että Paralympialaisiin. Ampumaurheilu on Suomen menestyneimpiä kesäolympia- ja paralympialajeja, sillä suomalaiset ampumaurheilijat ovat saavuttaneet jokaisesta 2000-luvulla järjestetystä Olympialaisista mitalit (2000 Sydney: Hopea - Juha Hirvi/pienoiskivääri, 2004 Ateena: Hopea -Marko Kemppainen/haulikko-skeet, 2008 Peking: Kulta – Satu Mäkelä-Nummela/haulikko/trap, pronssi – Henri Häkkinen/ilmakivääri) ja vuoden 2000 (hopea – Erkki Pekkala/ilmakivääri) ja 2004 (kulta – Minna Leinonen/ilmakivääri) Paralympialaisista kummastakin mitalit. Pekingin olympialaisissa myös pistoolilajeissa oli suomalaisedustus ja ilma-pistoolissa Mira Nevansuu sijoittui finaalissa seitsemänneksi. Lisäksi suomalaiset ampumaurheilijat ovat vuosien 2000 - 2008 aikana saavuttaneet lähes 200 EM- ja MM-tason mitalia. Mitaleista on saavutettu pistoolilajeissa lähes puolet. Menestys on tulosta pitkäjänteisestä jo nuorena aloitetusta määrätietoisesta ja suunnitelmallisesta harjoittelusta ja kilpailemisesta.

Ampumaurheiluharrastus alkaa SAL:n piiriissä pääsääntöisesti jo 8-10-vuotiaana. Alle 20-vuotiaita ampumaurheilijoita on SAL:ssa 3.784. Lasten ja nuorten 8-14v. ns. Kultahippu-toimintaan osallistuu vuosittain yli 1000 nuorta (ns. tukiammuntasarjat) ja maajoukkueisiin pyrkivien valmennusryhmiin eli 15-20 vuotiaiden tehoryhmiin valitaan vuosittain 60-100 nuorta urheilijaa. Tukisarjoissa ammutaan sekä ilma-aseilla että ruutiaseilla, niin pistoolilla kuin kiväärillä.

SAL:n alaisuudessa toimivat seuraavat lajiryhmät: pistooli, kivääri, haulikko, liikkuva maali, practical, siluetti, mustaruuti- ja kasa-ammunta. Vuonna 2008 järjestettiin liittotason kilpailuja yhteensä 301. Näiden lisäksi järjestetään lukuisia erilaisia muita kilpailuja (seurojen väliset kilpailut, ranking-kisat, puulaakikisat). Niiden määrä on moninkertainen verrattuna liittotason kilpailuihin. Liiton alaisissa kilpailuissa (pistooli, kivääri, haulikko, liikkuva maali), pyritään aina järjestämään myös sarjat nuorille sekä tukiampujille (8-14v.). Nuorten sarjat SAL:n alaisessa kilpailutoiminnassa ovat seuraavat: pistooli ja kivääri ja liikkuvan maalin lajeissa Y16, Y18, Y20, N16, N18 ja N20, haulikossa Y15, Y17, Y20, N20 sekä practical-ammunnassa juniorit alle 20 v (Y= yleinen ja N=naiset/tytöt). Yleisessä sarjassa voivat kilpailla myös tytöt ja naiset.

SAL on integroinut vammaisampumaurheilun 2005. Vammaisurheilun lajeja on sekä pistooli-, kivääri- että haulikkolajeissa. SAL palkittiin laaja-alaisesta tasa-arvotyöstä ensimmäisenä lajiliittona OPM:n ja SLU:n Piikkarit-tasa-arvopalkinnolla.

SAL:ssa kilpaillaan seuraavissa pistoolilajeissa: ilmapistooli (10m), ilmaolympiapistooli (10m), 50m pistooli (ent. vapaapistooli), olympiapistooli (25m), urheilupistooli (25m), vakiopistooli (25m), pienoispistooli (25m) ja isopistooli (25m) sekä mustaruuti- (6 lajia), siluetti- (10 lajia) että practical-lajeissa (3 lajia).

Pistoolilajeissa on yleistä, että harrastaja ampuu ja harrastaa useita eri pistoolilajeja eikä välttämättä vain yhtä ainoaa.

Yleisiä huomioita perusteluista

Perustelut on kirjoitettu kiireellä ja ovat osin hyvinkin puutteellisia ja joissain kohdin jopa harhaanjohtaviakin. Huomioitavaa on mm. että ampumaurheilu aloitetaan hyvin useasti jo 8-10 vuotiaana ja hyviin tuloksiin pääseminen vaatii pitkää, määrätietoista ja useamman kerran viikossa tapahtuvaa harjoittelua. Käsitys, että 20 vuoden ikäraja korostaisi vakiintuneempaa ampumaurheilun harrastamista, on virheellinen. Ampumaurheilu on taitolaji ja se vaatii huipulle pääsyssä jopa 5-7krt/viikossa harjoittelemista. Rikostilastojen perusteella osaltaan tehdyt perustelut käsiaseiden rajoittamisesta erityisesti ampumaurheilun osalta eivät ole relevantteja. Huomioitavaa on myös kansainvälinen ampumaurheilun kilpailutoiminta, kun lakia uudistetaan. On mahdollistettava lainsäädännöllä niin Suomeen tulevien kuin Suomesta matkaavien nuorten alaikäisten kilpailevien aseluvat.

Yhtenä ratkaisuna voisi olla se, että EU-asepassiin merkittäisiin kaikki harrastajan omistuksessa tai käytössä olevat aseet. EU-asepassi ei kuitenkaan oikeuttaisi aseiden hallussapitoon kotimaassa, vaan se olisi dokumentti matkustamista varten alle 18/20 vuotiaille.

Merkittävää on myös se, että 2-vuotista harjoittelemista ei voida toteuttaa säännöllisenä talvikauden aikana. Myös nykyiset ampumaratojen ympäristöluvut rajoittavat ja jopa estävät harjoittelemisen, kun ratojen ampuma-aikoja on rajoitettu niin, että työssäkäyvät tai koululaiset ja opiskelijat eivät pääse radoille luvissa määrättyinä aikoina. Usein viikonloppuisin tapahtuvat harjoittelut eivät myöskään ole mahdollisia, lupien ampumakieltojen vuoksi.

Luotettavasti ja säännöllisesti ampumaurheilua harrastavalle ja kilpailevalle nuorelle urheilijalle, olisi lakiin kirjattava mahdollisuus antaa poikkeuslupia tai erivapauksia. Esim huoltajan hallussapitolupa myös pistoolille, jota käytettäisiin valvottuna kilpailu- ja harjoitustilanteissa.

Hyvin monessa kohdin niin yleisissä perusteluissa kuin myös itse lakiesityksessäkin on unohdettu mustaruutiaseet.

Perustelussa tulee viitata tilastoihin, jotka osoittavat, että äänenvaimentimia käytetään merkittävässä määrin rikolliseen toimintaan. Pelkkä elokuvien perusteella muodostettu mielikuva ei ole lain perusteluiksi riittävä. Analogisesti tulisi kaikki muutkin ”mahdollisiin rikollisiin käyttötarkoituksiin” soveltuvat välineet saattaa luvanvaraisiksi. Lisäksi, jos edellä mainitut osat tulevat luvanvaraisiksi, ne tulee määritellä. Mikä on äänenvaimennin?

Tarkasteltavaksi tulee myös terveystietojen rajausaika, kuinka pitkältä taaksepäin voidaan merkintöjen katsoa vaikuttavan aseluvan hankkimiseen.

Huomioitavaa on, että poliisilla on pula yleisesti henkilökunnasta ja vielä suurempi pula lupaviranomaisista on poliisihallinnossa. Tämä on tunnettu tosiasia. Yhteistyötä seurojen kanssa pitää lisätä, siellä on asiantuntemusta, samoin SAL:n parissa, kuten muualla harrastus- ja ampuma-asepiireissä.

Kommentit yksittäisiin pykäliin:

3ja a ja b § Merkinnät

Tarvitaan selkeä määritelmä mm. aseiden rungolle. Määrittelyjen tulee olla yksiselitteiset ja vastattava alan terminologiaa. Pykälässä osoitetaan aseiden ja niiden osien merkitsemistä. Merkitseminen olisi määriteltävä ja tarkennettava missä se tulee olla, vai onko se oltava jokaisessa luvanvaraisessa osassa.

Valmistusmerkintöjen osalta saattaa tulla esille vaara, että tulee kaksi eri asetusta samalla sarjanumerolla, kun elinkeinonharjoittajille annetaan lupa merkintöjen omatoimiseen tekemiseen.

Urheilu- ja metsästysaseet ovat usein erittäin arvokkaita ja niissä voi olla arvokkaita kaiverruksia.

Maahantuontimerkinnät eivät saa oleellisesti alentaa aseiden arvoa ja siksi ne tulee voida tehdä muuallekin kuin vain näkyvimille paikoille aseissa. Maahantuontimerkintä on luonteeltaan sellainen, että sitä tarvitsee viranomaisen tarkistaa ainoastaan aseiden omistushistoriaa selvittäessä, esim rikoksen yhteydessä. Tällöin merkinnän voi tarkistaa myös muualta kuin näkyvältä paikalta, esim haulikossa rungon sisäpuolelta tai piipun alta etutukki poistamalla.

43§ Kohta 8

Puuttuu maininta mustaruutiaseista, joka tulee lisätä.

ns. ase16 lupa –tilapäinen ryhmähallussapitolupa leirejä, kilpailumatkoja varten.

44§ Hankittavaa ampuma-asetusta ja aseiden osaa koskevat edellytykset

...Pistoolia suurikokoisempi revolveri katsotaan taskuaseeksi...

Tässä kohdin yksityiskohtaisissa perusteluissa lienee virhe tekstissä !!!

45§ Hankkimislupa saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle

SAL:n harrastus- ja kilpailutoiminta aloitetaan yleensä ampumakoulun kautta, jotka kestävät 3-12 kuukautta. Toiminta perustuu pitkäkestoisuuteen, asioiden toistoihin, turvallisuutta korostavaan toimintaan. Toiminnassa korostuu myös vastuullinen aseiden käyttö. Yleensä Ampumakouluissa harrastus aloitetaan ilma-aseilla ja sen jälkeen harrastajien tasosta riippuen siirrytään ruutiaseilla ampumiseen, ensin tuelta ohjaajien valvonnassa.

SAL esittääkin, että esitetyn 20-vuoden sijasta hankkimislupa voidaan antaa 18 vuotta täyttäneelle.

Toiminnan tulee olla tasa-arvoista ja siksi esim. täysi-ikäisyys voisi olla selkeä lähtökohta. Toisaalta myös kertaladattavat pistoolit ja revolverit (ampumaurheilussa käytettävät) tulee voida saada hallussapitolupa 18 vuotiaana ellei SAL:n esittämää yleistä 18v. ikärajaa hyväksytä vrt. loukkupyntiaseet.

SAL kannattaa harrastuksen todistamista. SAL:n mielestä 2 vuoden kestoinen harrastaminen ennen ensimmäistä lupaa haettaessa ei ole relevantti maan eri osien ja olosuhteiden erilaisuuden vuoksi. SAL esittää vähimmäisajaksi puolta vuotta, jolloin harrastaminen tulisi olla minimissään 1 kerran viikossa. Mikäli harrastus tapahtuu harvemmin, voi ko. harrastusaika olla pitempi. SAL suosittelee ns. Ampumakortti-koulutuksen sisällyttämistä kaikille ensiluvan hakijoille.

Aktiivinen harrastaminen tulee pystyä tekemään halutussa lajiryhmässä (esim. ISSF pistooli, siluetti, practical), ei yksittäisessä lajissa, koska käytännössä on osoitettu, että pistooliammuntaa harrastavat

harrastavat useita lajiryhmän lajeja eikä yksittäistä lajia vielä harrastuksen alkuvaiheessa voi varmuudella valita, siksi SAL esittääkin kohtaan ilmaisua lajiryhmä.

Pistooliammunta tapahtuu pääsääntöisesti ulkoradoilla. Liki puoli vuotta sääolosuhteet eteenkin pohjoisempina ovat sellaiset, ettei harjoittelu ulkona joko ole mahdollista tai mielekästä. Ilma-aseilla tapahtuva harjoittelu on ehdottomasti hyväksyttävä osaksi harjoitteluaikaa. Lisäksi ilma-aseilla opitaan yhtälailla kaikki oleelliset turvallisuusasiat, ratakäyttäytyminen. Ampumatekniikka on lähestulkoon sama ilma-pistoolilla kun ruutiaseella.

Huomioitavaa olisi toisaalta se, että nykyisen aselain valvominen antaa jo nyt hyvät edellytykset valvoa aseiden saantia ilman 20 vuoden ikärajaa.

Esityksessä oleva velvollisuus seuran jäsenyyteen rajoittaa osin myös aseiden saatavuutta.

Aseen valvotusta käytöstä tulee perusteluihin saada selvennys mikä on riittävä taso esim kilpailutilanteessa tai harjoitustilanteessa. Kilpailu- ja harjoitustilanteissa pitää riittää, että paikalla on sääntöjen määräämät toimitsijat, jotka ovat jo käyneet pitkällisen tehtäviin perehdyttävän koulutuksen.

Ongelmaksi ammunnakouluttajan alaisuudessa tapahtuvassa seuran aseilla tapahtuvassa 2 vuoden ampumajaksossa muodostuu patruunoiden hankkiminen. Patruunavälityksessä tulee ongelma seuroille, joilla ei ole elinkeinonharjoittamislupaa. Ratkaisu voisi olla aikuiselle vasta-alkajalle myönnettävä patruunoiden hankkimislupa, jolloin viranomainen samalla voisi jo tarkistaa henkilön taustat.

Nykyisen lain § 88 tulisi arvioida uudelleen ja muuttaa.

45b§ Yhteisön ja säätiön asevistaava

SAL on samaa mieltä esityksen kanssa.

45c§ Luvanhakijan soveltuvuustesti

SAL kannattaa, toisaalta testin suorittaneella pitää olla oikeus nähdä testin tulos ja sen perusteella tehty arvio ja tieto tulkinnasta.

45d§ Ampuma-asekouluttajaksi hyväksyminen

SAL kannattaa käytäntöä, mutta asekouluttajalta ei voida vaatia tulkintoja, vaan pelkän todistuksen harjoituskerroista ja harrastamien intensiivisyydestä

Koska kouluttaja on seuran valtuuttama, kaikki tiedot, joita kouluttaja antaa viranomaisille on pystyttävä antamaan myös seuralle.

Asekouluttajiksi tulisi hyväksyä SAL:n ohjaajat, valmentajat, ylemmän tason tuomarit ja tuomarikouluttajat Ampuma-asekouluttajien koulutustilaisuuksia tulee poliisin järjestää tarvittava määrä. Poliisin on osoitettava riittävä määrä henkilö- ja myös taloudellisia resursseja ko. toimintaan. Mikäli poliisi ei itse järjestä kysyntää vastaavaa koulutusmäärää ko. koulusta, poliisin on koulutusta pyydettyessä esim. SAL:n alueiden pyynnöstä/useamman seuran pyynnöstä pystyttävä osoittamaan henkilöresursseja, jotta koulutukset saadaan järjestettyä. Kouluttajakoulutuksien harvalukuisuus ei saa haitata SAL:n ja muiden tahojen harrastustoimintaa, eikä se saa olla ns. aselupia säätelevää toimintaa.

Koska etenkin suuremmissa seuroissa asekouluttajatyö tulee olemaan laajamittaista, tulee kouluttajaksi voida esittää jäsenen lisäksi myös palkattu toimihenkilö.

Koska kouluttajista tulee osaltaan virkamieskunnan jatke, tulisi poliisihallinnon varata siihen myös taloudellisia resursseja maksettaessa kouluttajien kulukorvaukset. Huomioitavaa on jatkossa harrastusrekisterien, ampumakorttien rekistereiden tms. hakijoille ja seuroille aiheuttamat tietokone-, sirukortti-, ohjelmisto- ja henkilöstökulut. Poliisihallinnon ja valtioneuvoston tulee osoittaa tähän ehdottomasti taloudellisia resursseja. Viranomaisten taholta vapaaehtoiselle seuratyölle nyt osoitetut varsinaisesti viranomaistyöt on myös korvattava seuroille taloudellisesti.

Asekouluttajan ei voida edellyttää aina paikalla oloa, vaan harrastuksen toteaminen on pystyttävä/sallittava todistamaan muiden valvojien tai apuohjaajien kanssa

On huomioitava, ettei kaikilla yhdistyslain 4§ mukaisilla yhdistyksillä ole omia ampumaratoja.

Asekouluttajan kotipaikka ei voi olla aina sama kuin koulutettavalla, koska kouluttaja voi olla useamman seuran jäsen ja voi tehdä ns. kiertävää koulutusta tai harrastajat voivat myös kiertää eri ratoja, jos kotipaikkakunnalla ei ole tarkoituksenmukaisia ratoja.

Huomioitavaa on myös valmentaminen, kouluttaminen urheilupuistoilla tms. paikoissa, sekä eri ryhmien valmennustoiminta esim. tehoryhmät jne.

Kouluttajan tulee olla SAL:n mukaan lajiryhmäkohtainen asekouluttaja, ei lajikohtainen.

Ampuma-asekouluttajan tehtävä on erittäin vaativa ja työllistävä, jopa mahdoton valvoa, kun ns. valvottavina olisi uudet tulokkaat sekä jo mukana olevat ns. vanhat harrastajat.

53§ ja 53a§ Hallussapitoluvan voimassaoloaika ja lupaehdot

SAL:n mielestä 5 vuoden ensimmäinen lupa on hyvä, mutta jatko osoitettava vain tarvittaessa ilman normitettua määräaikaan sidottua seuranta.

Kohta 3) Harrastuneisuus on muullakin luotettavalla tavalla pystyttävä osoittamaan.

Luvan uusiminen tulisi olla veloituseton.

Kohdasta puuttuvat taas mustaruutiasheet.

54§ Rinnakkaislupa

Kohdasta mustaruutiasheet puuttuvat

Kertaladattaville pistooleille tulisi antaa myös rinnakkaislupa alle 20v – vrt. SAL:n kilpailutoiminta, vrt loukkupyntiasheet

Osaltaan voitaisiin käyttää ns. ase16 lupa –tilapäinen ryhmähallussapitolupa leirejä, kilpailumatkoja varten
Lain tulisi huomioida oma erillinen tilapäishallussapitolupa Suomeen kilpailemaan tuleville ja myös Suomesta ulkomaille meneville alle 20-vuotiaille.

55§ Rinnakkaisluvan voimassaoloaika

SAL kannattaa esitystä.

66§ Lupien ja suostumusten raukeaminen

Kohdasta mustaruutiasheet puuttuvat

67§ Lupien peruuttaminen

Kohdassa tulisi selkeyttää aseiden käyttäminen, hallussapitolupa, ei kantolupa

67b§ Tulisi mainita jäsenen lisäksi myös seuran palkkaama henkilö. Henkilön siirtyessä toiseen seuraan, pitää lupa voida siirtää toiseen seuraan

89§ Po. aseiden luvanvaraista osaa

112b§ Ampumakelvottomaksi tehdyt aseet tulisi luetteloida tai ainakin poistaa aseluettelosta.

119§ Siirtymäsäännös kohta 3

Siirtymäaika voisi olla pidempi, helpotettaisiin poliisin kansliaviranomaisten työtä, vuoden siirtymäajaksi esitetään kahta (2) vuotta.

Muuta

ERVA-luodit: määritelmä uusittava, reikäpäiset luodit ballistisilta ominaisuuksiltaan huomattavasti parempia ja niitä käytetään esim. ammuttaessa siluettipistoolia pitkillä matkoilla. Lisäksi ammuttaessa metallitauluja kimmokkeiden vaara on huomattavasti pienempi (esim. Siluetti- ja practical -ammunnassa).

Suomen Ampumaurheiluliitto on valmis antamaan asiantuntija- ja koulutusapuaan lain jatkovalmistelussa ja käytäntöön pantaessa.

Suomen Ampumaurheiluliitto

merk. Mikko Nordquist
puheenjohtaja

Risto Aarrekivi
toiminnanjohtaja